

Sprawa C-313/22

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

11 maja 2022 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Elegktiko Synedrio (trybunał obrachunkowy, Grecja)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

28 stycznia 2022 r.

Strona wnosząca odwołanie:

ACHILLEION hotelarska spółka akcyjna

Druga strona postępowania:

Elliniko Dimosio

Przedmiot postępowania głównego

Odwołanie od orzeczenia izby trybunału obrachunkowego oddalającego skargę wniesioną przez spółkę na decyzję w przedmiocie korekty finansowej zastosowanej przez podsekretarza ds. gospodarki, konkurencji i żeglugi.

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 267 TFUE dotyczy przepisów krajowych przewidujących bezwzględny i długoterminowy zakaz przenoszenia nieruchomości przedsiębiorstwa, które otrzymało pomoc.

Pytania prejudycjalne

Pytanie pierwsze:

Czy zgodnie z przepisami: i) art. 30 ust. 1, 3 i 4 rozporządzenia nr 1260/1999 oraz zasadą nr 1 pkt 1.9 rozporządzenia nr 1685/2000; ii) art. 4 ust. 3 rozporządzenia nr 70/2001; oraz iii) art. 38 i art. 39 ust. 1 rozporządzenia nr 1260/1999, art. 4 rozporządzenia nr 438/2001, art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 448/2001, art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 2988/1995, a także art. 14 rozporządzenia nr 659/1999 sprzedaż przedsiębiorstwa będącego beneficjentem wraz ze składnikami jego majątku nieruchomego stanowi automatycznie tak istotną zmianę warunków realizacji inwestycji współfinansowanej w tym przedsiębiorstwie, że uzasadnia ona sama w sobie przepis krajowy, taki jak przepis art. 18 ust. 5 rozporządzenia międzyresortowego nr 192249/EYS 4057/19.8.2002 (rozporządzenie ministerialne nr 9216/EYS 916/12.2–18.2.2004), który przewiduje całkowity zakaz przenoszenia przez długi okres nieruchomości przedsiębiorstwa, które otrzymało pomoc, pod rygorem całkowitego lub częściowego cofnięcia decyzji o przyznaniu pomocy oraz całkowitego lub częściowego zwrotu przyznanej pomocy publicznej?

Pytanie drugie:

Czy przepisy: i) art. 30 ust. 4 rozporządzenia nr 1260/1999; ii) art. 4 ust. 3 rozporządzenia nr 70/2001 oraz pkt 4.12 wytycznych w sprawie pomocy regionalnej w odniesieniu do zasady trwałości małych i średnich przedsiębiorstw będących beneficjentami; iii) art. 38 i 39 rozporządzenia nr 1260/1999, art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 448/2001, art. 1 ust. 2, art. 2 i 4 rozporządzenia nr 2988/1995 oraz art. 14 rozporządzenia nr 659/1999 należy interpretować w ten sposób, że sprzedaż składników majątku nieruchomego i samego przedsiębiorstwa będącego beneficjentem w kontekście porozumienia zawartego w ramach spółki między jej wspólnikami w celu zapewnienia jej rentowności nie prowadzi do istotnej zmiany operacji współfinansowania lub nienależnej korzyści dla jednej ze stron, a zatem nie stanowi nieprawidłowości lub podstawy do odzyskania pomocy, o ile warunki realizacji inwestycji nie uległy zmianie oraz przejęcie podlega systemowi prawnemu, na podstawie którego zbywający i przejmujący są solidarnie odpowiedzialni za długi i zobowiązania istniejące w chwili przejęcia?

Pytanie trzecie:

Czy postanowienia art. 17, 52 i 53 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz zasada pewności prawa w związku z art. 1 (pierwszego) protokołu dodatkowego do EKPC wymagają, aby środki służące korekcie finansowej i odzyskiwaniu pomocy, o których mowa w art. 38 [ust. 1] lit. h) i art. 39 ust. 1 rozporządzenia nr 1260/1999, art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 448/2001, art. 4 rozporządzenia nr 2988/1995 i art. 14 rozporządzenia nr 659/1999, zachowały właściwą równowagę z prawem do ochrony „aktywów” beneficjenta pomocy, prowadząc do częściowego lub całkowitego zwolnienia beneficjenta, nawet w przypadku stwierdzenia istotnej zmiany finansowanej działalności lub bezpodstawnego wzbogacenia w wyniku przejęcia działalności?

Właściwe przepisy prawa

Artykuł 108 ust. 3 i 4 oraz art. 109 TFUE.

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (zwana dalej „kartą”): art. 16, 17, art. 52 ust. 1 i 3 oraz art. 53.

Pierwszy protokół dodatkowy do EKPC: art. 1 ust. 1.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. 1995, L 312, s. 1): art. 1 ust. 2, art. 2, 4 i 5.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiające przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych (Dz.U. 1999, L 161, s. 1): motywy 4, 5, 7, 26, 27, 41, 43 i 57 oraz art. 8, art. 30 ust. 1, 3 i 4, art. 38 oraz art. 39 ust. 1.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1685/2000 z dnia 28 lipca 2000 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 w odniesieniu do warunków, jakie muszą spełniać wydatki na działania współfinansowane z funduszy strukturalnych (Dz.U. 2000, L 193, s. 39), zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 448/2004 z dnia 10 marca 2004 r.: zasada nr 1 załącznika.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 438/2001 z dnia 2 marca 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 dotyczącego zarządzania i systemów kontroli pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych (Dz.U. 2001, L 63, s. 21): art. 4 i art. 7 ust. 3.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 448/2001 z dnia 2 marca 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 w zakresie procedury dokonywania korekt finansowych pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych (Dz.U. 2001, L 64, s. 13): art. 2 ust. 2.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz.U. 2006, L 210, s. 25): art. 105 ust. 1 i art. 107.

Rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 1999 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz.U. 1999, L 213, s. 1).

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 [t]raktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. 2001, L 10, s. 33): art. 4 ust. 3.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 93 [t]raktatu WE [obecnie art. 108 TFUE] (Dz.U. 1999, L 83, s. 1): art. 1 i 14.

Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej (Dz.U. 1998, C 74, s. 9): pkt 4.12 i 4.14.

Właściwe przepisy prawa krajowego

Konstytucja grecka: art. 5 ust. 1, art. 17 ust. 1 i art. 25 ust. 1 lit. d).

Ustawa nr 3016/2002 o zarządzaniu spółką i wynagrodzeniach oraz ustanawiająca inne przepisy (FEK A' 110): art. 35.

Rozporządzenie ministra gospodarki i finansów nr 179846/EYS.2830/26.6.2002 (FEK B' 999).

Rozporządzenie międzyresortowe (KYA) ministra gospodarki i finansów oraz ministra rozwoju nr 192249/EYS 4057/19.8.2002 (FEK B' 1079), zmienione rozporządzeniem ministerialnym nr 9216/EYS 916/12.02.-18.02.2004: art. 1–5, 8–14 i 18.

Artykuły 477 i 479 kodeksu cywilnego (zwanego dalej „kodeksem cywilnym”).

Rozporządzenie prezydenta (zwane dalej „rozporządzeniem prezydenta”) nr 178/2002 „Środki ochrony praw pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstw, zakładów lub części przedsiębiorstw lub zakładów zgodnie z dyrektywą Rady 98/50/WE” (FEK A'162): art. 1, art. 2 ust. 1 lit. a) i b), art. 3 ust. 1 oraz art. 4 ust. 1 i 2.

Zwięzłe przedstawienie okoliczności faktycznych i postępowania

- 1 Decyzją sekretarza generalnego regionu Macedonii Zachodniej nr 4334/14.7.2004 operacja pod nazwą „Wsparcie dla MŚP sektora turystyki w regionie Macedonii Zachodniej, drugie ogłoszenie” została włączona do działania 4.2 „Wsparcie – dotacje dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz promocja produktów lokalnych” w ramach programu operacyjnego regionu Macedonii Zachodniej w okresie 2000–2006, regulowanego rozporządzeniami nr 1260/1999 i 70/2001.
- 2 W tym kontekście w dniu 10 maja 2004 r. przedsiębiorstwo „Gousios V. - Ntagkoumas G. AXE” złożyło do regionu Macedonii Zachodniej wniosek o włączenie go do wyżej wymienionej operacji inwestycyjnej w celu przebudowy i modernizacji obiektu hotelowego w gminie Grewena.
- 3 Decyzją sekretarza generalnego regionu Macedonii zachodniej nr 529/27.1.2005 inwestycja rzeczonej spółki w celu przebudowy i modernizacji jej obiektu hotelowego pod nazwą „AIGLI” została zatwierdzona i włączona do programu pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz do sekcji tematycznej

„Turystyka” na łączną kwotę 201 900 EUR, przy czym łączna kwota pomocy wyniosła 90 000 EUR. Data rozpoczęcia finansowania wydatków została ustalona na dzień 10 maja 2004 r., a termin zakończenia został ustalony na 18 miesięcy od daty zatwierdzenia inwestycji.

- 4 Przedmiotem inwestycji była budowa, ulepszenie i przebudowa obiektów budowlanych istniejącego hotelu oraz dostarczenie wyposażenia hotelowego i systemu oszczędzania energii. W wyniku realizacji projektu powstałyby trzy nowe miejsca pracy.
- 5 Wspomniana wyżej decyzja nr 529/27.1.2005 została zmieniona w odniesieniu do struktury udziałów w przedsiębiorstwie objętym pomocą w następstwie jego wniosku z dnia 20 września 2006 r., a w decyzji o zakończeniu nr 60654/2797/8.6.2006 stwierdzono, że zatwierdzone rzeczowe aktywa trwale zostały zrealizowane w odpowiednim okresie oraz że utworzono trzy nowe miejsca pracy.
- 6 W następstwie kontroli przeprowadzonej w odniesieniu do wyżej wymienionego projektu grupa robocza sporządziła w dniu 5 listopada 2009 r. sprawozdanie z kontroli, w którym zaproponowała odzyskanie od beneficjenta końcowego łącznej kwoty dotacji publicznej wynoszącej 90 000 EUR. Kwota ta nie została uznana za prawidłową, ponieważ w wyniku analizy ksiąg rachunkowych i pozwoleń na prowadzenie działalności, dotyczących dotowanego obiektu hotelowego „AIGLI”, stwierdzono, że w dniu 9 listopada 2006 r. obiekt ten został przeniesiony przez stronę wnoszącą odwołanie na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością „Gousios Vaios – S.r.l.”, a zatem nie przestrzegano obowiązku nieprzenoszenia składników majątku nieruchomości dotowanego przedsiębiorstwa przez okres pięciu lat od dnia decyzji o zakończeniu inwestycji, co stanowi naruszenie art. 7 ust. 7 wyżej wspomnianej decyzji nr 529/27.1.2005 (zawierającej przepis identyczny z art. 18 ust. 5 rozporządzenia międzyresortowego nr 192249/EYS 4057/2002).
- 7 Wspomniane sprawozdanie z kontroli zostało doręczone stronie wnoszącej odwołanie, która przedstawiła zastrzeżenia, które zostały oddalone decyzją sekretarza generalnego regionu Macedonii Zachodniej.
- 8 W nocy 222/19.7.2010 wysłanej przez właściwego urzędnika do podsekretarza ds. gospodarki, konkurencji i żeglugi w odpowiedzi na wniosek strony wnoszącej odwołanie o zmianę końcowego beneficjenta programu inwestycyjnego, tak aby nowym podmiotem, który przejmie program inwestycyjny, była spółka „Gousios Vaios S.r.l.”, strona wnosząca odwołanie została poinformowana o obowiązku zachowania nieruchomości do dnia 8 czerwca 2011 r.
- 9 W nocy tej zaproponowano również proporcjonalny zwrot kwoty dotacji publicznej, a mianowicie odzyskanie z tytułu nienależnego świadczenia kwoty 82 500 EUR ze względu na to, że całkowita kwota dotacji, to znaczy 90 000 EUR, otrzymanej przez stronę wnoszącą odwołanie powinna zostać zmniejszona

o kwotę odpowiadającą okresowi pięciu miesięcy, w którym strona wnosząca odwołanie zarządzała obiektem hotelowym zgodnie z obowiązkiem zachowania nieruchomości.

- 10 Następnie zostało wydane rozporządzenie podsekretarza ds. gospodarki, konkurencji i żeglugi nr 3411/A.Pl.3704/3.8.2010, w drodze którego nałożono na stronę wnoszącą odwołanie korektę finansową w kwocie 82 500 EUR, odpowiadającej 75% środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i 25% środków krajowych w ramach publicznego programu inwestycji (PPI), z powodu naruszenia art. 18 wspomnianego rozporządzenia międzyresortowego nr 192249/EYS 4057/2002.
- 11 Strona wnosząca odwołanie zaskarżyła wyżej wspomniane rozporządzenie, wnosząc najpierw skargę do pierwszej izby trybunału obrachunkowego, która to skarga została oddalona zaskarżonym wyrokiem.

Główne argumenty stron w postępowaniu głównym

- 12 Strona wnosząca odwołanie podnosi trzy zarzuty na poparcie swojego odwołania. Zarzut pierwszy dotyczy błędnej wykładni i błędnego zastosowania art. 30 ust. 4 rozporządzenia nr 1260/1999 i art. 18 ust. 5 rozporządzenia międzyresortowego nr 192249/EYS 4057/2002, przyjętego w wykonaniu tego rozporządzenia, w związku z zasadą proporcjonalności w zakresie, w jakim w zaskarżonej decyzji uznano, że przejęcie zakładu objętego finansowaniem stanowi automatyczną podstawę odzyskania wypłaconej pomocy, bez sprawdzenia, czy inwestycja rzeczywiście podlegała istotnym zmianom w odniesieniu do warunków wykonania i uzyskania lub braku uzyskania nienależnej korzyści.
- 13 W ramach drugiego zarzutu odwołania podniesiono naruszenie istotnych wymogów proceduralnych, w szczególności brak uzasadnienia i naruszenie reguł dowodowych, ponieważ w zaskarżonym wyroku oddalono zarzuty skargi bez badania istoty żądań strony wnoszącej odwołanie w tym względzie, a mianowicie, że strona wnosząca odwołanie nie uzyskała nienależnej korzyści z rozpatrywanego przejęcia. W szczególności, po pierwsze, przejęcie zostało dokonane na rzecz spółki w interesie jednego z jej dwóch wspólników i okazało się konieczne ze względów ekonomicznych i technicznych dotyczących rentowności spółki, a po drugie, samo przejęcie, biorąc również pod uwagę automatyczne stosowanie art. 479 kodeksu cywilnego – krajowego przepisu o charakterze ogólnym, który reguluje przejęcia przedsiębiorstw i stanowi, że zbywający pozostaje solidarnie odpowiedzialny wraz z przejmującym za długi przejętego przedsiębiorstwa do wysokości jego wartości – gwarantowało w każdym razie, że spółka przejmująca wypełni swoje zobowiązania długoterminowe.
- 14 Wreszcie, trzeci zarzut odwołania dotyczy naruszenia art. 5 ust. 1, art. 17 ust. 1 i art. 25 ust. 1 lit. d) konstytucji, które gwarantują odpowiednio swobodę przedsiębiorczości i prawo własności, w związku z zasadą proporcjonalności.

Utrzymuje się, że w zaskarżonym wyroku błędnie uznano, iż korekta finansowa w tej wysokości została zgodnie z prawem nałożona na stronę wnoszącą odwołanie, mimo iż wywiązała się ona ze wszystkich podjętych przez siebie zobowiązań długoterminowych, a cel wypłaconej pomocy został osiągnięty.

- 15 Państwo greckie wniosło o oddalenie odwołania.

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

- 16 W odniesieniu do pierwszego zarzutu odwołania trybunał obrachunkowy w pełnym składzie zauważa, co następuje: po pierwsze, w wyroku Trybunału z dnia 14 listopada 2013 r., *Comune di Ancona* (C-388/12, EU:C:2013:734), Trybunał odniósł się do kwestii znaczenia art. 30 ust. 4 rozporządzenia nr 1260/1999 i zasady trwałości w przypadku koncesji na świadczenie usług publicznych przez podmiot publiczny będący beneficjentem końcowym na rzecz osoby trzeciej, która jest również podmiotem publicznym, a nie w przypadku przejęcia przedsiębiorstwa, to znaczy całkowitego zbycia własności przez końcowego beneficjenta pomocy i jej całkowitego przeniesienia na prywatną osobę trzecią, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie.
- 17 Po drugie, w wyroku z dnia 8 maja 2019 r., *Järvelaev* (C-580/17, EU:C:2019:391), Trybunał dokonał wykładni istotnych, lecz nie identycznych przepisów art. 72 rozporządzenia nr 1698/2005 w przypadku, który nie dotyczył przejęcia, lecz najmu finansowanego sprzętu, a mianowicie przeniesienia w drodze umowy nie własności, lecz korzystania ze sprzętu i jego eksploatacji.
- 18 Po trzecie, motyw 41 rozporządzenia nr 1260/1999 oraz tytuł i brzmienie art. 30 tego rozporządzenia wiążą finansowanie operacji z zasadą trwałości, a co do zasady właściwe przepisy krajowe mają zastosowanie do dostępu do finansowania na podstawie zasady nr 1 rozporządzenia nr 1685/2000.
- 19 Po czwarte, jak stwierdził Trybunał w wyroku z dnia 3 września 2014 r., *Baltlanta* (C-410/13, EU:C:2014:2134, pkt 38, 39), art. 38 ust. 1 rozporządzenia nr 1260/1999 zawiera niewyczerpujący wykaz środków, które państwa członkowskie powinny podjąć w celu ochrony interesów finansowych Unii, w tym organizację systemów zarządzania i kontroli (rozporządzenie nr 438/2001), w celu zapobiegania nieprawidłowościom, wykrywania ich i korygowania, natomiast art. 39 rozporządzenia nr 1260/1999 stanowi wyraźnie, że państwa członkowskie w pierwszej instancji biorą odpowiedzialność za śledzenie nieprawidłowości, działając na podstawie dowodów wszelkich zasadniczych zmian wpływających między innymi na warunki wykonania lub nadzorowania pomocy i dokonując wymaganych korekt finansowych.
- 20 Po piąte, pojęcie nieprawidłowości w rozumieniu art. 38 ust. 1 i art. 39 ust. 1 rozporządzenia nr 1260/1999, art. 2 rozporządzenia nr 448/2001 i art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 2988/1995 obejmuje każde naruszenie prawa Unii i związanego z nim prawa krajowego, które nie tylko spowodowało szkodę w budżecie Unii,

lecz mogłoby ją spowodować, przy czym nałożenie środków zmierzających do odzyskania lub kar (art. 4 i 5 rozporządzenia nr 2988/1995) niekoniecznie musi pociągać za sobą konkretne konsekwencje finansowe (zob. wyrok z dnia 1 października 2020 r., Elme Messer Metalurgs, C-743/18, EU:C:2020:767, pkt 67).

- 21 Po szóste, rozporządzenie nr 70/2001 i wytyczne w sprawie pomocy regionalnej zawierają również przepisy dotyczące okresu trwania małych i średnich przedsiębiorstw objętych pomocą jako warunek wyłączający systemy pomocy państwa z obowiązku zgłoszenia Komisji Europejskiej; ewentualne nieprzestrzeganie tych przepisów zobowiązuje państwa do odzyskania pomocy na podstawie art. 108 ust. 3 TFUE i art. 14 rozporządzenia nr 659/1999.
- 22 Wreszcie, bardziej szczegółowe przepisy prawa krajowego, które stanowiły podstawę przypisania stronie wnoszącej odwołanie odpowiedzialności, a mianowicie przepisy rozporządzenia międzyresortowego 192249/EYS 4057/2002 przewidują co do zasady bezwzględny zakaz przenoszenia składników majątku nieruchomości beneficjenta przez okres pięciu lat od dnia zakończenia inwestycji, który to zakaz podmiot gospodarczy będący wnioskodawcą musi zaakceptować, aby jego infrastruktura została włączona do rozpatrywanego programu pomocy.
- 23 Trybunał obrachunkowy w pełnym składzie uważa, że wyżej wymieniony system prawny należy interpretować w świetle art. 16, 17, 52 i 53 karty w związku z art. 1 (pierwszego) protokołu dodatkowego do EKPC, które zezwalają na ograniczenia swobody przedsiębiorczości i prawa własności w celu osiągnięcia zgodnych z prawem celów publicznych przy jednoczesnym poszanowaniu zasady proporcjonalności. Z powyższych względów sąd odsyłający kieruje pierwsze pytanie prejudycjalne.
- 24 W odniesieniu do drugiego zarzutu odwołania trybunał obrachunkowy w pełnym składzie wskazuje, że strona wnosząca odwołanie uważa, iż decydujące znaczenie mają okoliczności, w których nastąpiło przejęcie rozpatrywanej działalności. Strona wnosząca odwołanie utrzymuje: a) że przejęcie zostało dokonane w drodze umowy między jej wspólnikami oraz że zostało ono dokonane przez wnoszącą odwołanie jako końcowego beneficjenta pomocy na rzecz spółki w interesie jednego z jej wspólników w celu zapewnienia jej rentowności finansowej i wykonania jej długoterminowych zobowiązań; b) że zostało ono dokonane zgodnie z art. 477 i 479 kodeksu cywilnego oraz rozporządzeniem prezydenta nr 178/2002, które gwarantuje co do zasady ochronę i utrzymanie miejsc pracy w przedsiębiorstwie przejmującym poprzez ustanowienie nieograniczonej odpowiedzialności pracodawcy będącego następcą prawnym; oraz c) że warunki operacyjne i gospodarcze realizacji operacji nie uległy zmianie w stosunku do celów pomocy w rozumieniu rozporządzenia nr 70/2001 i wytycznych Komisji Europejskiej w sprawie pomocy regionalnej, zważywszy, że zarówno przedmiot działalności przedsiębiorstwa jako obiektu hotelowego, jak i związane z nim miejsca pracy zostały utrzymane.

- 25 Trybunał obrachunkowy w pełnym składzie uważa, że musi zbadać przedstawione w poprzednim punkcie argumenty strony wnoszącej odwołanie w świetle art. 16, 17, 52 i 53 karty w związku z art. 1 (pierwszego) protokołu dodatkowego do EKPC, jak przedstawiono powyżej. Z powyższych względów sąd odsyłający kieruje drugie pytanie prejudycjalne.
- 26 Wreszcie, w odniesieniu do zarzutu trzeciego odwołania trybunał obrachunkowy w pełnym składzie zauważa, że w niniejszej sprawie występują następujące okoliczności: i) właściwe przepisy rozporządzenia nr 1260/1999 zawierają niejednoznaczne i niejasne pojęcia prawne, takie jak „poważna zmiana” i „nienależna korzyść”, które zostały zinterpretowane po raz pierwszy dopiero w 2013 r. w wyroku *Comune di Ancona*, a następnie, w kontekście innego rozporządzenia, w 2019 r. w wyroku *Järvelaev*; ii) literalne brzmienie rozpatrywanych przepisów prawa krajowego obejmuje bezwzględny zakaz przejęcia przedsiębiorstwa objętego pomocą; iii) rozpatrywane przejęcie jest wynikiem porozumienia w ramach spółki między pierwotnymi wspólnikami przedsiębiorstwa z powodów dotyczących rentowności, które to porozumienie uzasadnia co do zasady odstępstwo od normalnych warunków przejęcia na właściwym rynku; iv) wspomniane przejęcie podlega warunkom określonym w art. 477 i 479 kodeksu cywilnego oraz w rozporządzeniu prezydenta nr 178/2002, bez zmian przedmiotu działalności i miejsc pracy utworzonych dla zakładu; v) beneficjent pomocy powiadomił z wyprzedzeniem w dobrej wierze o przejęciu właściwy organ krajowy, który był w stanie zbadać w odpowiednim czasie wszelkie nieprawidłowości i im zapobiec; oraz vi) wydaje się, że odzyskanie pomocy nie odpowiada odszkodowaniu za konkretną i możliwą do oszacowania szkodę dla budżetu Unii. Trybunał obrachunkowy w pełnym składzie zauważa ponadto, że w wyroku Trybunału z dnia 26 maja 2016 r., *Ezernieki* (C-273/15, EU:C:2016:364), dotyczącym powiązanego systemu pomocy dla rolnictwa, lecz w świetle ram prawnych, które nie dotyczyły wykonania przez beneficjenta pomocy zobowiązań długoterminowych, uznano, iż w zakresie, w jakim beneficjent pomocy nie realizuje warunków płatności pomocy (warunków finansowania), nie jest on co do zasady objęty zakresem ochrony wynikającej z art. 17 karty.
- 27 Trybunał obrachunkowy w pełnym składzie uważa, że szczególne okoliczności niniejszej sprawy oraz właściwe przepisy prawa wtórnego Unii i prawa krajowego powinny zostać zbadane w świetle art. 17, 52 i 53 karty w związku z art. 1 (pierwszego) protokołu dodatkowego do EKPC oraz w świetle zasady pewności prawa. Z powyższych względów sąd odsyłający kieruje trzecie pytanie prejudycjalne.